

ІНФОРМАТИКА

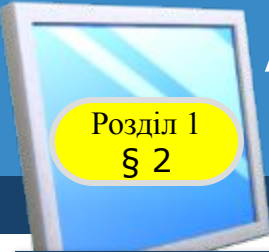
Загрози безпеці інформації в автоматизованих системах

За навчальною програмою 2018 року

Урок 2

teach-inf.at.ua

Пропоную визначити свої асоціації до слів:

Комп'ютерний вірус

Спам

Інтернет-шахрайство

Автоматизована система (АС) – це організаційно-технічна система, що реалізує інформаційну технологію і поєднує:

обчислювальну систему (ОС);

фізичне середовище;

персонал;

інформацію, що обробляється

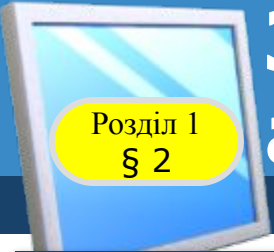
Загроза — це потенційна можливість певним чином порушити інформаційну безпеку.

Спроба реалізації загрози називається **атакою**

А той, хто вчиняє таку спробу, — **зловмисником**

Потенційні зловмисники називаються **джерелами загроз**

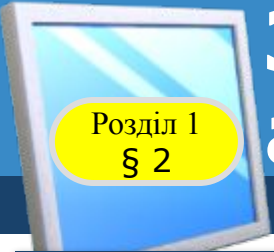
Найчастіше загроза є наслідком наявності вразливих місць у захисті інформаційних систем (таких, наприклад, як):

**Можливість
доступу
сторонніх
осіб до
критично
важливого
устаткування**

**або помилки
в
програмному
забезпеченні**

Проміжок часу:

Від моменту, коли з'являється можливість використати слабе місце

називається **вікном небезпеки асоційованим з даним уразливим місцем**

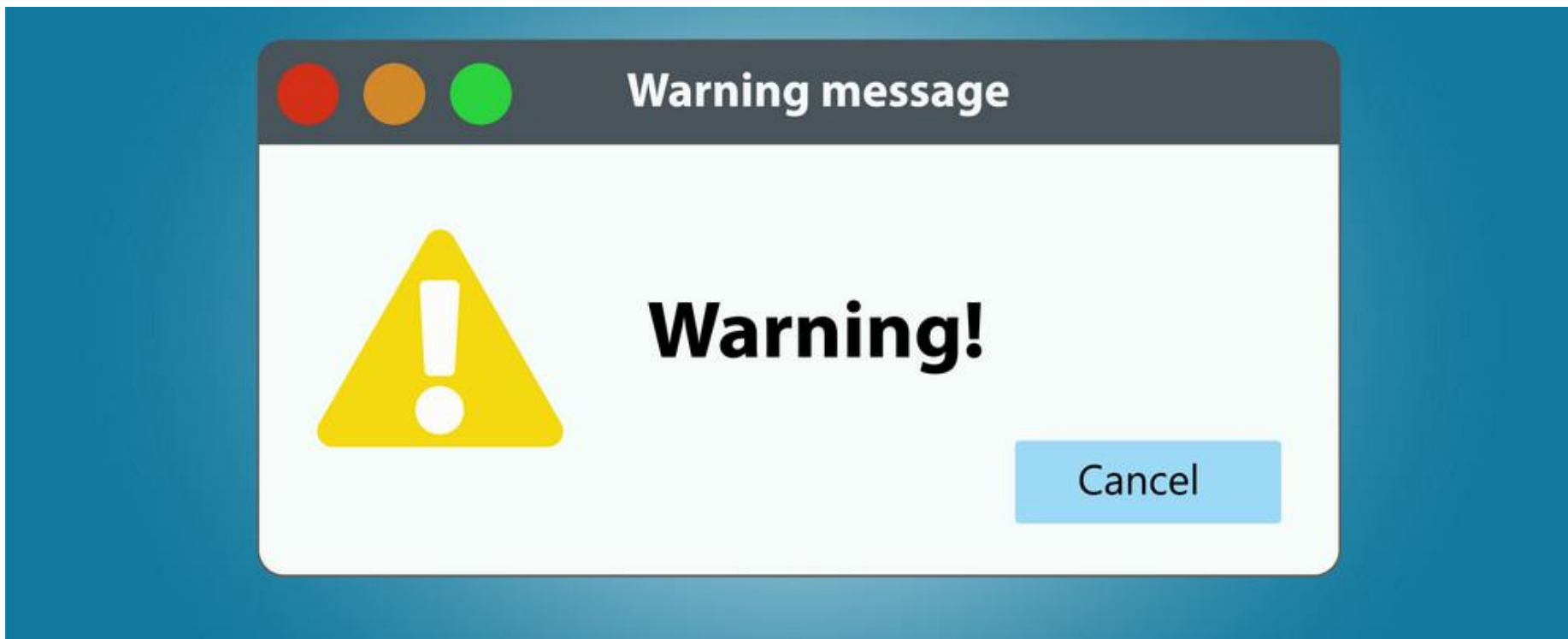
і до моменту, коли прогалина ліквідується

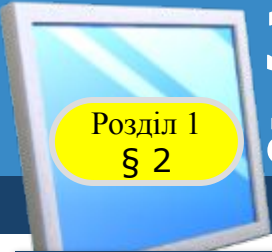
Поки існує **вікно небезпеки, можливі успішні атаки на інформаційну систему.**

*Якщо мова йде про помилки у ПЗ, то **вікно небезпеки** «відкривається» з появою засобів використання помилки й ліквідується після накладанні «латок», що її виправляють.*

Основні загрози інформаційній безпеці користувача Інтернету, які йдуть від авторизованих користувачів та електронних методів впливу.

Загрози користувачам Інтернету

Від авторизованих користувачів

Зумисне пошкодження чи викрадення даних хакерами

Пошкодження даних внаслідок необережних дій

Електронні методи впливу

Комп'ютерні віруси

Спам

Фішинг

Значна частина загроз інформаційній безпеці виникає внаслідок користування ресурсами Інтернету. Серед них основними загрозами є такі:

□ потрапляння в інформаційну систему шкідливого програмного забезпечення:

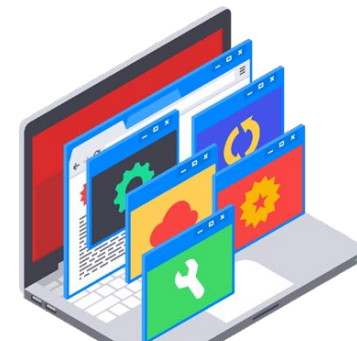
вірусів

**мережевих
хробаків**

**троянських
програм**

**клавiатур-
них
шпигунів**

**реklamних
систем та
ін.**

Продовження...

□ інтернет-шахрайство, наприклад **фішинг — вид шахрайства, метою якого є виманювання персональних даних у клієнтів онлайнових аукціонів, сервісів з переказу або обміну валюти, інтернет-магазинів тощо;**

Продовження...

▮ **несанкціонований доступ до інформаційних ресурсів та інформаційно-телекомунікаційних систем, наприклад у результаті цілеспрямованої **хакерської атаки** — дій, що спрямовані на порушення штатного режиму функціонування системи, порушення доступності її сервісів, отримання несанкціонованого доступу до конфіденційних відомостей, порушення цілісності даних тощо;**

Продовження...

□ потрапляння комп'ютера до **ботнет-мережі** (англ. *botnet* від *robot* і *network* — робот і мережа) через приховане встановлення програмного забезпечення, яке використовується злоумисником

для виконання певних, найчастіше протиправних, дій з використанням ресурсів інфікованих комп'ютерів.

Продовження...

Такими діями можуть бути розсилання спаму, добір паролів перебором усіх можливих варіантів, отримання персональних даних про користувачів, крадіжка номерів кредитних карток, паролів доступу, атаки з метою відмови в обслуговуванні — так звані

DDoS-атаки (англ. **D**istributed **D**enial of **S**ervice — розподілена відмова в обслуговуванні), щоб порушити доступ до деякого інтернет-сервісу шляхом перевантаження його обчислювальних ресурсів та ін.;

Продовження...

«крадіжка особистості» (англ. *Identity Theft* — крадіжка персональних даних) — несанкціоноване заволодіння персональними даними особи, що дає можливість зловмиснику здійснювати діяльність від її імені:

підписувати документи

отримувати доступ до ресурсів

користуватися послугами

знімати кошти з банківських рахунків тощо

Ви знаєте, що **смартфони** — це мобільні телефони, доповнені функціями персонального комп'ютера, зі своєю операційною системою та іншим програмним забезпеченням.

Тому для смартфонів характерні ті самі загрози, що і для стаціонарних комп'ютерів:

віруси

**троянські
програми**

**мережеві
хробаки**

**рекламні
модулі та ін.**

Як і стаціонарні комп'ютери, смартфони можуть потрапити до **ботнет-мережі**.

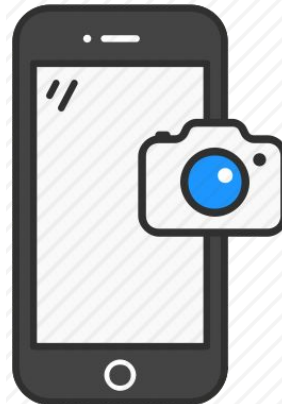

Найчастіше смартфон постійно увімкнений, має підключення до мережі Інтернет, завжди розташований поруч із власником, містить різноманітні пристрої введення/виведення:

мікрофон

відео-камеру

GPS-навігатор та ін.

Зі смартфоном нерідко зв'язані грошові рахунки — в оператора мобільного зв'язку або банківські рахунки. Усе це підсилює небезпеку.

Існують шпигунські програми, які зловмисники використовують для шпигування за користувачем смартфона. Використовуючи їх, можна:

перехоплювати повідомлення про всі здійснені дзвінки

показувати вміст СМС-листування

показувати дані про відвідані сайти

знімати камерою телефона оточення користувача

визначати його місце розташування

включати мікрофон і записувати всі розмови

Ще один аспект загроз для користувачів мобільних телефонів полягає в роботі з платними послугами.

Підписка з використанням СМС на онлайн-гру, певний сайт, будь-який сервіс, який вимагає регулярну оплату, можуть призводити до списування з рахунку значних коштів. Іноді такі СМС можуть надсилатися троянськими програмами.

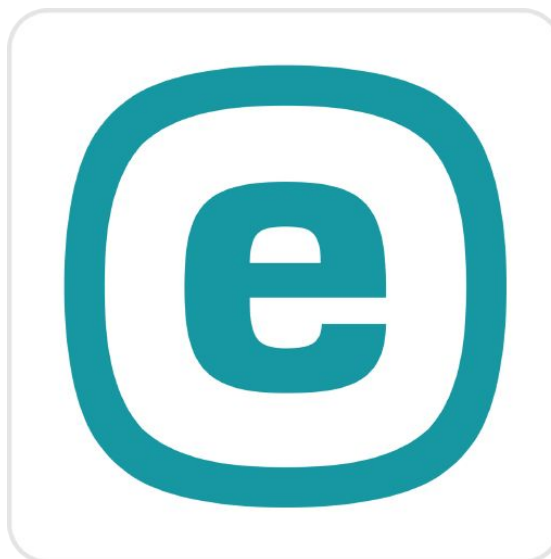

Однак не всі користувачі дбають про безпеку та встановлюють **антивірусне програмне забезпечення** на свої смартфони.

Avast Mobile Security

Eset Mobile Security & Antivirus

Anti-virus Dr.Web тощо

Соціальна інженерія — це наука, що вивчає людську поведінку та фактори, які на неї впливають.

У наш час результати досліджень із соціальної інженерії часто використовують зловмисники для маніпуляції, щоб спонукати людину виконати певні дії чи розголосити конфіденційну інформацію.

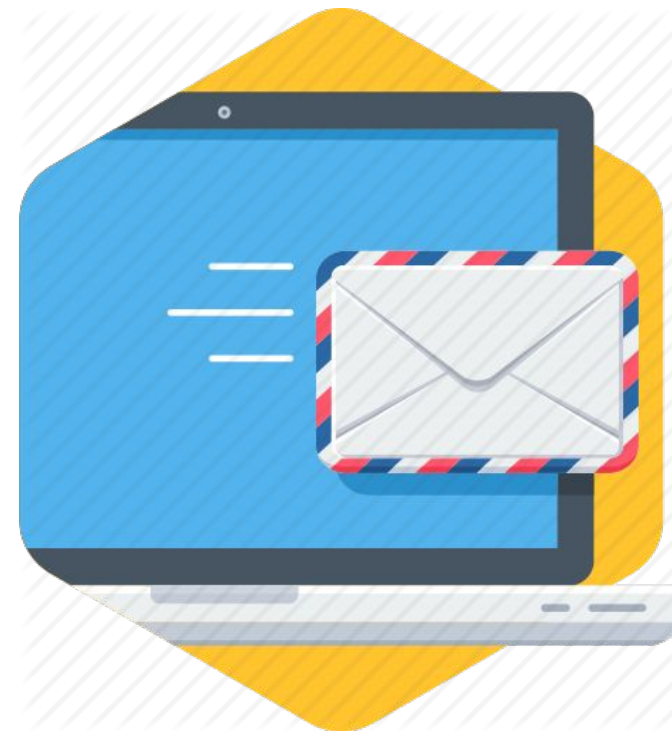
За даними антивірусної лабораторії *Zillya! Антивірус* (zillya.ua), наразі більшість заражень шкідливими програмами комп'ютерів і мереж відбувається шляхом обману користувачів з використанням методів соціальної інженерії.

Найбільш поширені прийоми, які використовують злоумисники:

надсилання електронних листів, зміст яких спонукає користувача відкрити прикріплений до листа файл. Як наслідок, може бути активована троянська програма. Злоумисники розраховують на емоційну реакцію користувача на повідомлення в листі або на звичайну цікавість;

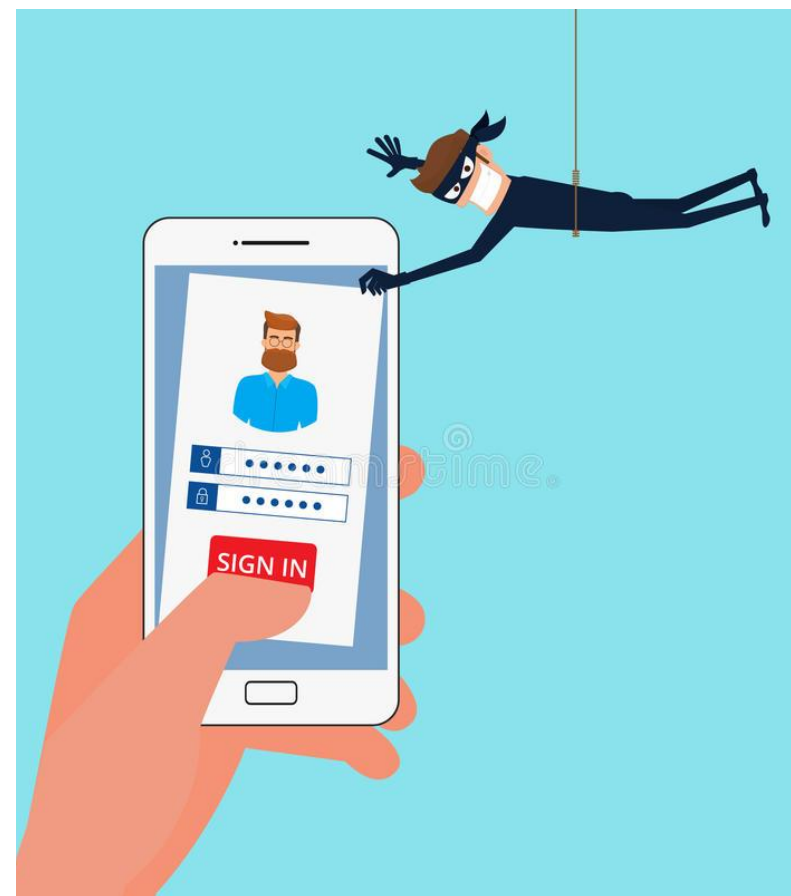
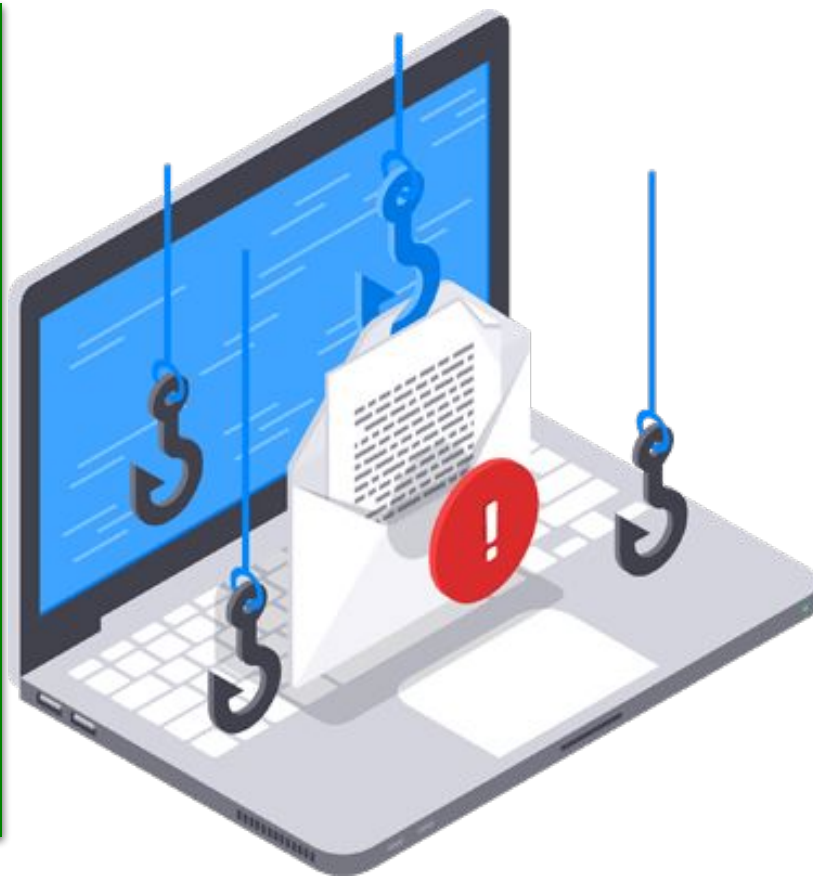
(Продовження...) Прийоми, які використовують ЗЛОВМИСНИКИ:

створення сайтів, які дуже схожі на справжні, для отримання логінів і паролів користувачів. Це один з прийомів фішингу. Шахрайство базується на некоректно введених у браузері адресах сайтів, на підміні пошукових запитів;

(Продовження...) Прийоми, які використовують ЗЛОВМИСНИКИ:

комбінація двох попередніх методів — надсилання електронного листа з пропозицією перейти на фішинговий сайт.

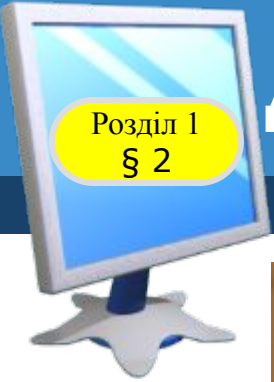
1. Які труднощі я зміг подолати на уроці?

2. Чи маю я задоволення від роботи на уроці?

3. Наскільки старанно я працював на уроці?

4. Чи досяг я особистої мети на цьому уроці?

***Зробити пост у
соціальних мережах про
загрози безпеці
інформації. Зробити
записи у «Щоденнику
особистих вражень у
вивченні інформатики»***

ІНФОРМАТИКА

Дякую за увагу!

10
(11)

За навчальною програмою 2018 року

Урок 2

teach-inf.at.ua